

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

The Relationship between Job Satisfaction of Teachers and School Effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office 23

วุฒิชัย โภคะชัย¹ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์² ดร.สุมัทนา หาญสุริย์³
Wutthichai Phokhachai¹ Assoc. Prof. Dr.Sikarn Pientunyakorn² Dr.Sumattana Hansuri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียนและหาแนวทางพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 353 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 85 คน และครูผู้สอน 268 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .505 – .884 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .933 และแบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .562 – .969 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .950 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน
3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ประสิทธิผลของโรงเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3}Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration

Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: วุฒิชัย โภคะชัย, nfs.j123@gmail.com

รับเมื่อ 5 มีนาคม 2564 แก้ไข 25 เมษายน 2564 ตอรับ 27 เมษายน 2564

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.809$)

6. แนวทางในการพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน จำนวน 3 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกี่ยวกับ ด้านสภาพการทำงาน และแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน จำนวน 4 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare and determine the relationship between job satisfaction of teachers and school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office 23 (SESAO), and to establish the guidelines for developing job satisfaction of teachers and school effectiveness under the SESAO 23. The sample consisted of 353 participants, including 85 school directors and 268 teachers under the SESAO 23 in the 2019 academic year, selected through the Krejcie and Morgan table for sample size determination, and multi-stage random sampling. The research tool for data collection was a set of 5-scale questionnaires, including a set of questionnaires on teachers' job satisfaction with the discrimination ranging from .505 to .884 and a reliability of .933; and a set of questionnaires on school effectiveness with the discrimination ranging from .562 to .939, and a reliability of .950. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Samples t-test, One-Way ANOVA, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings were as follows:

1. Teachers' job satisfaction and school effectiveness as perceived by participants were overall at a high level.

2. Teachers' Job satisfaction and school effectiveness as perceived by participants, classified by positions, were different overall at the .01 level of significance. School directors exhibited opinions at a higher level than teachers.

3. Teachers' Job satisfaction and school effectiveness as perceived by participants, classified by work experience, were different overall at the .01 level of significance.

4. Teachers' Job satisfaction and school effectiveness as perceived by participants, classified by school sizes, were different overall at the .01 level of significance.

5. Teachers' Job satisfaction and school effectiveness as perceived by participants overall and in each aspect had a positive relationship at a high level ($r = 0.809$) with the .01 level of significance.

6. The guidelines for developing teachers' job satisfaction and school effectiveness needing improvement consisted of three out of six aspects of teachers' job satisfaction, namely work achievement, remuneration or benefits, and working conditions. The guidelines for developing school effectiveness consisted of four out of six aspects, namely atmosphere and environment, setting roles, responsibilities and school goals, school expectations in students, and attention in learning management qualities.

Keywords: Job Satisfaction of Teachers, School Effectiveness

ภูมิหลัง

การพัฒนาการศึกษาในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงโลกที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านการจัดการความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัจจัยที่สำคัญ คือ คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งครูเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษา มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน มีส่วนรับผิดชอบต่อตรงในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนหลัก และเป็นที่มาของความล้มเหลวในการดำเนินงานและประสิทธิผลของสถานศึกษา ปัจจัยในการชักจูงให้เกิดความพึงพอใจในงาน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ เงินเดือนหรือผลประโยชน์เกี่ยวกับ และสภาพการทำงาน จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อองค์กรของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหาร เป็นผู้มีอำนาจโดยตรงในการตัดสินใจ เป็นผู้อำนวยความสะดวกและประสานงานกับครูในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการกำกับ ติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย นับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะนำพาสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544, หน้า 1) ระบุว่าความผิดพลาดในการบริหารโรงเรียนมักมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการบริหารไม่ดีพอ ขาดความรู้ในด้านเทคนิคเฉพาะอย่าง และขาดความชำนาญในเรื่องการบริหารที่จำเป็น ผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจำเป็นต้องมีศักยภาพ สมรรถภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ตลอดจนความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมาย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีจำนวน 45 โรงเรียน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2,336 คน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้แนวทางในการวางแผนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

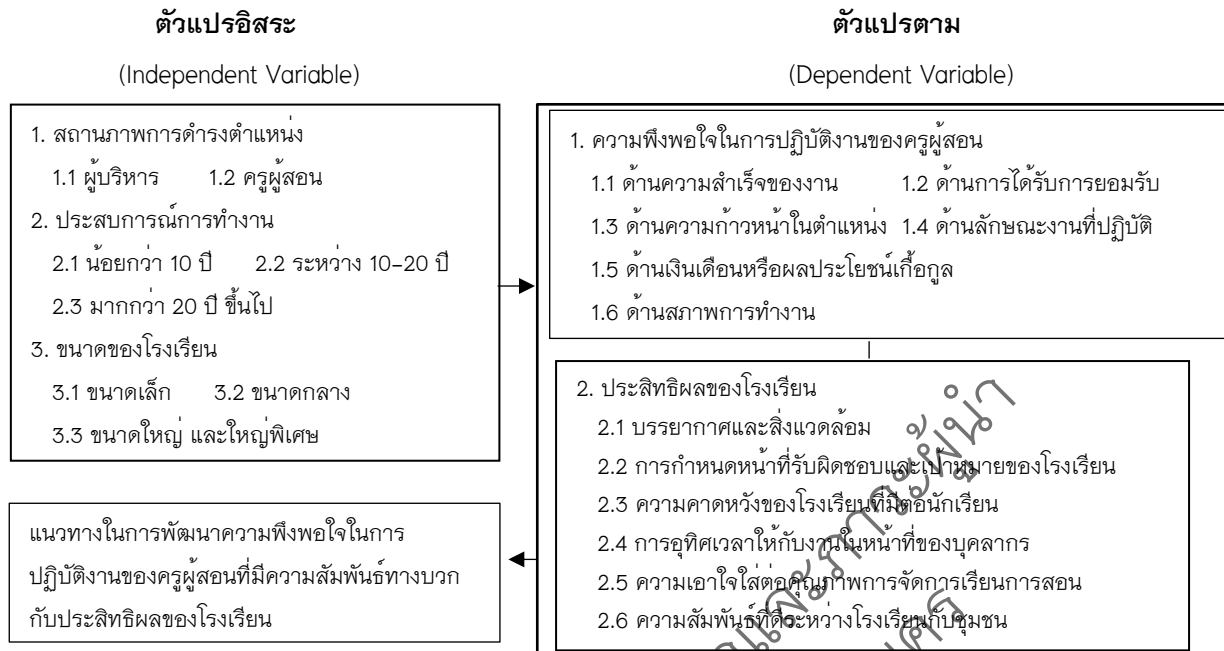
คำถามการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 หรือไม่ อย่างไร
6. แนวทางพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่มีความสัมพันธ์กับทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
6. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,336 คน ประกอบไปด้วยผู้บริหารจำนวน 84 คน ครูผู้สอนจำนวน 2,252 คน จาก 45 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,536 คน จาก 45 โรงเรียน โดยมีวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความพึงพอใจ ของครูผู้สอนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อกูล ด้านสภาพการทำงาน

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อ

นักเรียน การอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ ความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 45 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย
2. จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนตัวอย่าง จำนวน 45 โรงเรียน ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนจัดส่งถึงครูในโรงเรียน พร้อมนัดวันเก็บรวบรวมและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ได้แก่ การวิเคราะห์ค่า t (t-test) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ได้แก่ การวิเคราะห์สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Sheffe (Sheffe-Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 และ 5 ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผู้วิจัยแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจในภาวปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน
4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 809$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความสำเร็จของงานและด้านสภาพการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อหนุนน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไพรินทร์ แก่นสาร (2558, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อการบริหารการศึกษาตามมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและผู้บริหาร จำนวน 351 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาตามมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรกร มิ่งขวัญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 175 คน ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ อชรรักษ์ อุณีเศษ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 116 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ การอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากร ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากร ด้านความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรชนก แยมอุทัย (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโดยรวมแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อหนุนและด้านสภาพการทำงาน มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ส่วนด้านการได้รับการยอมรับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สูงกว่าครูผู้สอน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อชรรักษ์ อุณีเศษ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 116 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อ

นักเรียน มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงกว่าครูผู้สอน ส่วนด้านที่เหลือไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชนก แยมอุทัย (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคคาลกรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกี่ยวกับและด้านสภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่เหลือไม่มีความแตกต่างกัน ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่เหลือไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชนก แยมอุทัย (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคคาลกรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคคาลกรทางการศึกษา เมื่อจำแนกตามสถานภาพคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่ประสิทธิภาพทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสำเร็จของงานด้านการได้รับการยอมรับ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติและด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสภาพการทำงานและด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกี่ยวกับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียนความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่เหลือไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23 ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 330 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงระดับสูง ($r = 0.305 - 0.819$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญฟ้า เรืองเวช (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 958 คน ผลการวิจัยพบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการสอน คุณภาพการสอน วัฒนธรรมโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ส่วนด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความสำเร็จของงาน ด้านสภาพการทำงาน และด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อกูล อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านความสำเร็จของงาน ด้านสภาพการทำงานและด้านเงินเดือนหรือผลประโยชน์เกื้อกูลให้ดียิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการอุทิศเวลาให้กับงานในหน้าที่ของบุคลากร ด้านความสัมพันธ์ที่ีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านความคาดหวังของโรงเรียนที่มีต่อนักเรียน ด้านความเอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากจากความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน เช่น การบริหารจัดการในโรงเรียน คุณลักษณะผู้บริหาร บุคลากร ทรัพยากร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนของหัวหน้าระดับต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น หัวหน้ากลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ เพื่อหาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ให้เกิดกับผู้นำในทุกะดับในโรงเรียน

2.4 อาจมีการศึกษาผลสำเร็จประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรอื่น เช่น ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- กรชนก แยม่อทัย. (2557). *ประสิทธิผลสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพรินทร์ แก่นสาร, สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2558). ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารโรงเรียนต่อการบริหารการศึกษา ตามมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *พัฒนวารสาร*, 2(2); 15 - 24.
- เฟื่องฟ้า เรืองเวช. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 12(23); 19 - 25.
- ภัทรกร มิ่งขวัญ. (2559). *การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อษรารักษ์ อุ่นวิเศษ. (2560). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.